

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Consideratio status damnatorum, quod actiones ipsorum inprimis malas, concernit

Fecht, Johann

Durlaci, 1680

XXV.

[urn:nbn:de:bsz:31-122744](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122744)

collectoris alienas, & quod dolendum est, spinosas atque inutilis, quales otiosis Monachorum speculationibus conveniebant, dilabendi occasionem dederit. Ea tamen, quæ nos ex magnâ Commentariorum mole excerptimus, insigne nobis subinde in hac materiâ præstabunt emolumentum.

XXIII. Post salutarem Ecclesiæ Reformationem ex fundamento S. Literarum in utramque partem, tanquam de re, fidem non concernente, à Theologis disputatum est. De Lutheri sententiâ, quantum ego scio, haud indubiè constat. Maximam infernalium pœnarum partem terrores conscientiæ esse, sæpius asseruit, quod ab adversariis in calumniam tractum est. In Expositione cap. II. Jon. Tom. Jen. III. p. 212. b. ita loquitur: *Wann die Teuffel in der Höllen wären/so könnte es nicht seyn/das sie die Welt regiereten/und so viel Überey und Jammer trieben/die Pein würde ihnen wol wehren.*

XXIV. In cæterorum sententiis recensendis ætatis rationem habebimus. Petrus Canisius, è Soc. Jesu Theologus, qui opus Catecheticum scripsit Friburgi Helvetiorum, A. O. R. M. D. LXXXV. de Quatuor Noviss. Qu. IV. §. 77. cum Innocentio III. utrumque approbat: *Damnati blasphemant DEUM; &: Habent voluntatem peccandi, potestatem non item.* Gregorius de Valentia, Metimnensis, ex eadem Societate, Ingolstadiensis Professor, Commentarior. Theol. Tom. I. Disp. IV. Q. XV. Punct. II. quærit: *quæ sit dæmonum conditio, quoad voluntatem?* & inter alia responderet: *Secundo, certum est, demones & omnes alios damnatos, ita quoque obstinatos esse in malo, ut continenter exercent actum quendam malum impatientia & acerbissimi odii Dei, nec possint ab eo, moraliter loquendo, cessare.* Id quod deinde S. Literarum & consensus Ecelesiastici auctoritate confirmat.

XXV. Zacharias Schilterus & Burchardus Harbardus, Theologiæ in Academia Lipsiensi Professores, capita pura & incorrupta doctrinæ Christianæ primaria, ex immotis & perspicuis S. Scripturæ fundamentis extracta, ediderunt Ann. M. D. XCVIII. In Disp. de Morte æternâ §. XVI. profitentur, eandem complecti oppositam beneficii salvatorum extremam naturæ humanæ malitiam, caliginem scilicet mentis & tenebras densissimas, à πικρία, sensum iræ Dei adversus peccata acer-

rum, morsus & terrores conscientia sevisimos, indignationem & fremitum adversus DEUM perpetuum: & vermem mordentem §. XXII. ajunt esse symbolum horribilium poenarum & dolorum, seu morsuum mala conscientia, implacabilis odij, item indignationis, murmuris & fremitus adversus DEUM, ortorum à fulmine sententiae judicis damnatoriae tristissimo, quibuscum conjuncta sit futura suiipsius detestatio & execratio & votum τὸ ἀνοργήσιον seu subite redactionis in nihilum, aut oppressionis collium & montium, sed irritum & inane. In eundem modum stridorem dentium interpretatur Frider. Balduinus, Academ. Witteb. quondam Prof. cum in Comment. in II. Theff. I. 8. 9. Qu. V. ita scribit: Tertia infernalis poena est stridor dentium, quem Hieronymus in caput XX. Ijobi de rigore frigoris intelligit, quia forte in ipsa gehennâ talis sensuum cruciatus fiet his, qui in eâ torquebuntur, ait, ut nunc quasi ignem ardentem sentiant, nunc nimium algoris incendium, & poenalis commutatio, nunc frigus sentientibus, nunc calorem faciet, sic, ut de loco in locum transire videantur. Rectius autem fortè censendum est, stridorem istum oriturum partim ex iracundia rabie, quâ fremunt adversus DEUM, ejusque sanctos; partim ex seriâ contritione delictorum, quae eos illuc conjecerunt, partim etiam ob memoriam bonorum amisorum, ut placet Dominico à Soto in Dist. L. Q. un. Art. IV.

XXVI. Hugo Sanfordus, Coomflorius Anglus, Anno Domini M DC. diffusum pariter atque eruditum tractatum scribere exorsus est de Descensu Domini nostri JESU Christi ad inferos, quem morte præventus, non absolvit, complevit tamen ex scriniis ejus & edidit Robertus Parkerus. Is omnium prolixissimè contra sententiam, damnatos peccare ajentem, disputat, suamque lib. III. §. 96. p. 174. ita exponit: Argumentum adversariorum sextum ita instituitur: poena infernalis cum peccato conjuncta est, cum desperatione, cum blasphemiâ, cum peccati omnimoda plenitudine. Ergo Christus eam non pertulit. At recepta sapientum opinio est, in inferno non peccari, quæ & certissimâ ratione nititur. Productis deinde in medium argumentis; Quid igitur? inquit. Peccatum in inferno statuere non possumus, nisi illam de poenarum mitigatione anilem stultitiam revocemus, de quâ Augustinus. Poenas damnatorum certis temporum intervallis existiment, si hoc iis placet, aliquatenus mitigari: etiam sic quippe intelligi potest, in iis manere ira DEI, hoc est ipsa damnatio.